

Звіт громадської організації за 2023 р.

Центр «Наш світ» було створено більше 25 років тому з метою:

- 1) захист прав та свобод людини стосовно ЛГБТ в Україні та поліпшення правового захисту ЛГБТ, протидія дискримінації людей за ознаками СОГІ (сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність);
- 2) поліпшення ставлення суспільства до гомосексуальності та людей гомосексуальної орієнтації, боротьба проти гомофобних та трансфобних настроїв у суспільній свідомості;
- 3) виховання самосвідомості ЛГБТ як рівноправних і повноцінних членів суспільства.

У 2023 р. організація продовжувала моніторинг різних аспектів становища ЛГБТК спільноти в Україні, пошук і документування кейсів порушень прав. За рік нашою моніторинговою мережею було зафіксовано 56 випадків дій на ґрунті гомофобії/трансфобії, дискримінації та інших порушень прав людини, із яких 52 трапилися на території України, а 4 — за кордоном з українськими ЛГБТК біженцями.

На основі зібраної інформації було підготовлено декілька звітів, зокрема:

Війна та цивільні партнерства. Становище ЛГБТК в Україні у 2023 році
<https://gay.org.ua/publications/Situation-of-LGBT-in-Ukraine-2023-UKR.pdf>

Битва за волю. Становище ЛГБТК в Україні у 2022 році
<https://gay.org.ua/publications/Situation-of-LGBT-in-Ukraine-2022-UKR.pdf>

Наша моніторингова інформація була використана в публікаціях інших організацій, зокрема:

Доповідь Державного департаменту США про дотримання прав людини в Україні у 2023 році
<https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine/>

Щорічний звіт ОБСЄ/БДІПЛ про злочини на ґрунті ненависті за 2023 р.
https://hatecrime.osce.org/incidents?country=UA&year=2023&bias_motivations=9

Найбільш важливим для української ЛГБТК спільноти, як і найбільш важким для реалізації, є ухвалення закону про реєстровані цивільні партнерства, доступні для одностатевих пар, які би надали їм основні подружні права та обов'язки. Це питання стало особливо наочним і нагальним на тлі війни та масової мобілізації громадян до лав Збройних сил України. ЛГБТК українці повною мірою беруть участь в опорі російській агресії, але позбавлені фундаментального права людини на повагу та захист свого сімейного життя. Не чекаючи на завершення воєнних дій, українськими ЛГБТК організаціями, в тому числі Центром «Наш світ», на державному рівні були підняті питання реєстрованого партнерства, в результаті чого у Верховній Раді було зареєстровано відповідний законопроект (<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41497>). Зокрема експерт з адвокації Центру Андрій Кравчук брав активну участь у робочих зустрічах з розробки цього законопроекту з його авторкою, народною депутаткою Інною Совсун.

Одним із головних наших досягнень стала перемога у справі «Маймулахін і Марків проти України» (*Maymulakhin and Markiv v. Ukraine*), ухваленому Європейським судом з прав людини 1 червня 2023 р. Суддівська колегія одноголосно вирішила, що Україна порушила статтю 8 Європейської конвенції з прав людини (право на повагу до особистого та сімейного життя) у поєднанні зі статтею 14

(заборона дискримінації) через відсутність у нашій державі будь-якої форми державної реєстрації одностатевих сімейних партнерів і в якості компенсації моральної шкоди зобов'язала виплатити їм по 5 тисяч євро кожному, а також відшкодувати витрати на працю адвокатів. При розгляді справи суд взяв до уваги заявку України на членство в ЄС, наявну інформацію про петиції та заходи на підтримку одностатевих шлюбів/партнерств у нашій країні, дані соціопитувань про ставлення українського суспільства до цих питань, рекомендації міжнародних організацій з цього приводу.

Більш детальна інформація: <https://gay.org.ua/blog/2023/06/01/ievropeiskyi-sud-z-prav-liudyny-vyznav-shcho-ukraina-porushuie-prava-odnostatevykh-simeinykh-partneriv/>

Бюлетень Верховного Суду України «Огляд рішень Європейського суду з прав людини» за червень 2023 р., стор. 77-79

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_ESPL_06_2023.pdf

Також Центр «Наш світ» надавав свої аналітичні матеріали та експертні зауваження Міністерству юстиції України щодо розробки урядового законопроекту про реєстровані цивільні партнерства на виконання чинного Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини https://gay.org.ua/documents/Policy-brief-on-registered-partnership_ukr.pdf

У лютому 2023 року відбулася зустріч представників Центру «Наш світ» з працівницями/ками Департаменту протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту Офісу Генерального прокурора України, зокрема управління, яке займається досудовим супроводом і підтримкою обвинувачення у судах саме справ щодо сексуального насильства пов'язаного з конфліктом (СНПК). Під час зустрічі ми дійшли згоди, що Центр «Наш світ» зможе, в разі бажання з боку потерпілих від СНПК, контактувати їх безпосередньо з працівниками/цями цього підрозділу, оминаючи всі місцеві рівні правоохоронних органів, тим самим зменшуючи ризик бути вторинно дискримінованими.

У лютому 2023 року експерта з адвокації Центру Андрія Кравчука було включено до складу Експертної ради з питань додержання рівних прав та запобігання дискримінації при Представнику Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів.

На замовлення Центру «Наш світ» було проведено чергове соціологічне опитування ставлення українського суспільства до ЛГБТ людей.

Результати за посиланням: https://gay.org.ua/blog/2023/06/15/za-rik-ukraintsi-pokrashchyly-svoie-stavlennia-do-lhbt/?fbclid=IwY2xjawHpsfxleHRuA2FibQIxMQABHYUAmQt1ddMDO3FA3NSMDQyaUTjAee-76YWor4DAIKBO2TWurScX7Pk8Zg_aem_KSAGuy6x_bXrx54u00moEQ

Наші експерти та активісти моніторингової мережі надали 113 первинні правові консультації представникам ЛГБТК спільноти, що зіткнулися з порушенням прав. У 2023 р. Центр «Наш світ» надавав вторинний супровід кількох справах під час слідства та в судових органах.

Зокрема, можна відзначити перемогу у справі щодо гомофобного нападу, який стався наприкінці травня 2023 р. Більш детальніше: <https://gay.org.ua/blog/2023/11/28/vpershe-v-ukraini-do-homofobnoho-zlochynu-sud-zastosuvav-zakonodavchu-normu-shchodo-obtiazhennia-pokarannia-cherez-motyv-neterpymosti/>

Також за інформацією щодо порушення прав людини щодо ЛГБТК людей під час збройного конфлікту, до нас зверталися представники Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні, а також Незалежної міжнародної комісії щодо розслідувань в Україні Ради ООН з прав людини (Independent International Commission of Inquiry on Ukraine).

Після ухвалення закону «Про медіа» Національна рада з питань телебачення та радіомовлення стала національним медіарегулятором, уповноваженим стежити за дотриманням усіма ЗМІ принципів недискримінації та толерантності та застосовувати санкції до порушників. Представник Центру «Наш

світ» був запрошений та взяв участь у розробці критеріїв визначення інформації, що може бути дискримінаційною до спільнот ЛГБТІК.

Наша організація продовжувала проводити інформаційно-просвітницьку роботу, що направлена на просування інтересів ЛГБТК спільноти за допомогою розміщення інформації у соціальних мережах, на сайті організації та у ЗМІ. За 2023 рік на сторінках організації у Facebook та Instagram було розміщено 223 публікацій, на сайті організації – 24. Завдяки таргетованій рекламі охоплення наших сторінок у соціальних мережах склало 1 495 596 акаунтів.

Нашу інформацію, інтерв'ю з експертами Центру «Наш світ» було використано у щонайменше 241 статті на українських та закордонних інтернет-ресурсах. Деякі посилання:

<https://zmina.info/news/u-2022-rocz-i-v-ukrayini-zafiksuvaly-105-vypadkiv-gomofobiyi-transfobiyi-ta-dyskryminacziyi-doslidzhennya/>

<https://glreview.org/andrii-kravchuk-discusses-lgbtq-activism-in-ukraine/>

<https://www.sbs.com.au/language/ukrainian/en/article/the-gay-ukrainians-hunted-by-russian-soldiers-and-the-allies-helping-them-escape/i7rlgwr4b>

<https://www.abc.net.au/news/2023-02-24/how-the-lgbtqia+-community-in-ukraine-has-been/102020780>

<https://www.kyivpost.com/uk/post/16345>

<https://www.washingtonblade.com/2023/12/11/stuck-in-limbo-ukrainian-government-leaving-lgbtq-community-behind/>

<https://telegraf.com.ua/ukr/ukraina/2023-12-15/5822663-u-kokhannya-nemae-stati-yaki-problemi-mae-lgbt-spilnota-v-ukraini-i-yak-ikh-virishiti>

<https://www.businessinsider.com/ukraine-lgbtq-soldiers-fight-acceptance-battlefield-russia-war-2023-12>

Звіт Єврокомісії у листопаді 2023 р. щодо готовності України до вступу в Європейський Союз не оминув увагою й питання захисту рівних прав для ЛГБТІК людей. Чи не вперше Європейська комісія прямо вказує українській владі на необхідність усунення із Сімейного кодексу положень, що дискримінують одностатеві пари, а також на вимогу Європейського суду з прав людини забезпечити їм правове визнання та захист. Ми раді тому, що при підготовці цього звіту були використані дані, зібрані Центром «Наш світ», а також надані нами рекомендації.

Більш детально: <https://gay.org.ua/blog/2023/11/09/ievrokomisiia-zvertaie-uvahu-na-vyrishennia-pytan-zakhystu-prav-lhbtik-liudei-v-protse-i-vstupu-ukrainy-do-ies/>

Фінансова звітність

Доходи неприбуткової організації / видатки (витрати) у 2023 р. склали 4 851 567 грн.

Джерела фінансування діяльності – гранти від OutRight International (США), Freedom House (США), Tides Foundation (США), Crown Agents (Великобританія), LSVD (Німеччина) та пожертвування.

Контакти та веб-ресурси

Правозахисний ЛГБТ Центр «Наш світ»

<http://gay.org.ua/>

<https://www.facebook.com/nashsvitcenter/>

<https://www.instagram.com/nashsvitcenter/>

nashsvit@gay.org.ua

(095) 273-03-09 (правова консультація для ЛГБТК)

Координатор організації: Андрій Маймулахін